

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران
مدرسہ علمیه سعید (شهرستان رامیان)

رشد

عنوان:

نقش زنان در زمینه سازی ظهور حضرت مهدی (عج)

استاد راهنما: دکتر محسن طاهری

تهیه و تنظیم:

هسته پژوهشی کوثر

مهر ۹۶

شمسی طاهری - اکرم میر عرب - صغرا خراسانی - فاطمه کوه
نشین

چکیده :

یکی از مباحث مهم در عصر غیبت، ظهور منجی عالم بشریت است. اما قبل از ظهور آن حضرت (عج) باید زمینه لازم برای ظهور آماده گردد. بنابراین، در دوران غیبت، منتظران واقعی امام عصر (عج) و معتقدان به مهدویت، دارای وظایف و مسئولیت‌های خطیری در جامعه هستند که با پایبندی و انجام صحیح آنها می‌توانند زمینه ساز ظهور حضرت مهدی (عج) باشند. در این میان، زنان نقشی مهم و تأثیرگذار خواهند داشت؛ زیرا آنان به خاطر جایگاهی که در اجتماع و خانواده دارند، با انجام صحیح مسئولیت می‌توانند زمینه ظهور را در جامعه فراهم نمایند. بنابراین، زنان منتظر دو مسئولیت خطیر بر عهده دارند که باید به انجام آنها همت گمارند. مسئولیت نخست آنها خودسازی است. در حوزه فردی، زنان منتظر با پاک سازی روح و روان خود از پلیدیهای اخلاقی و همچنین، با شناخت دین و دینداری کامل نسبت به امام و مقتدای خود، آمادگی لازم جهت یاری رساندن به امام عصر (عج) را پیدا می‌کنند. مسئولیت دوم آنان، دیگرسازی است؛ یعنی باید به تربیت نسل منتظر بپردازند. از جمله سایر وظیفه بانوان در این خصوص می‌توان به کسب آگاهی هر چه بیشتر، ایجاد آمادگی در خود و دیگران، تربیت فرزند صالح، ایجاد عشق و شور دینی در آنها بخشی دیگر از این نقش مهم و بنیادین زنان در این عرصه می‌باشد.

اسلام نیز به عنوان کامل ترین دین آسمانی به خانواده و نقش زنان در این نهاد مقدس، توجهی ویژه مبذول داشته است. از این منظر مسئولیت‌های خطیر و

کارکردهای مثبت زنان از اهمیت و اولویتی خاص در نهاد خانواده برخوردار بوده و برای بهبود وضعیت خانواده و اجتماع بر این کارکردها و مسئولیت‌ها به ارزشمندترین صور اخلاقی تاکید شده است. از این رو آشنایی زنان جامعه با وظایف یک زن منتظر واقعی و عمل به آن در سطح فرد و جامعه، موجب اصلاح جامعه می‌گردد و مقدمات ظهور را مهیا می‌سازد. بنابراین وظیفه هر زن مسلمان است که با وظایف خود در این راستا آشنا گردد و درصدد عمل به آنها برآید. لذا در راستای اهمیت چنین موضوعاتی تبیین نقش زنان در زمینه‌سازی ظهور حضرت حجت، وظیفه‌ی مهمی است که بر دوش محققان و اندیشمندان و صاحب‌نظران سنگینی می‌کند. چراکه اگر زنان جامعه اسلامی این وظیفه را به درستی و دقت هر چه تمام‌تر بشناسند، کل نهاد خانواده و جامعه را تحت تاثیر قرار خواهند داد.

بر اساس مطالعات صورت گرفته در این زمینه، روشن می‌گردد که پیرامون این موضوع پژوهش لازم صورت نگرفته است و بیشتر محققان به تبیین نقش مادر در تربیت دینی فرزندان و تبیین فرهنگ انتظار پرداخته‌اند و نقش زنان^{۱۱} در زمینه سازی ظهور کمتر مورد بررسی و دقت قرار گرفته است. با عنایت به موارد فوق در این مطالعه تلاش می‌گردد تا به این سوال پاسخ داده شود که زنان چه نقشی می‌توانند در زمینه سازی ظهور داشته باشند؟

در زمینه مباحث مهدویت، انتظار و وظایف منتظران در دوران غیبت، کتابهای بسیاری نگاشته شده است، اما درباره نقش زنان در زمینه سازی ظهور حضرت مهدی (عج) جز تعداد معدودی کتاب و مقالات، کتاب مستقلی در دست نیست و در این باره پژوهش لازم صورت نگرفته است. بنابراین، مباحث مربوط به این موضوع از لایه لای برخی از

کتاب و با بهره‌گیری از روایات اهل بیت (ع) در این زمینه استخراج می‌گردد. از جمله منابعی که در حوزه‌های مرتبط با بحث نگارش یافته می‌توان به این موارد اشاره داشت:

کلیدواژه:

زن - زمینه سازی - ظهور -

مفهوم شناسی:

۱-۱. ظهور

ظهور در لغت به معنای آشکار شدن، نمایان شدن، ظاهر شدن و... است.
(معین، ۱۳۸۶: ج ۲، ذیل همان واژه).

نکته مهم در ظهور، مسبوق بودن آن رابه غیبت است؛ اما در اصطلاح مهدویت، مقصود ظاهر شدن حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف پس از پنهان زیستن طولانی، برای قیام و برپاداری حکومت عدل جهانی است. (۳۳۰).

۳- ابراهیم شفیعی سروسستانی در کتاب معرفت امام زمان و وظایف منتظران به بحث و کنکاش پیرامون شناخت جایگاه امام زمان در دین اسلام و وظایف منتظران موعود از ابعاد مختلف پرداخته است.

۴- ریحانه هاشمی (۱۳۸۶) در مقاله «نقش زن در زمینه سازی ظهور» بیان می‌دارد که منتظران واقعی با اجرای دو مسئولیت در جامعه زمینه تحقیق ظهور را تسهیل می‌نمایند: نخستین مسئولیت خود اندیشی و خودسازی و مسئولیت دوم، دگراندیشی می‌باشد. در این مسئولیت، منتظر واقعی با تبلیغ و اشاعه ی فرهنگ ناب مهدوی در میان

منتظران، عشق و علاقه آنان را نسبت به امام مهدی عج و ظهور او بر می انگیزانند . در این میان، نقش زنان به عنوان نقش خطیر و مهمی مورد بررسی واقع شده است.

۵- مریم معین الاسلام در مقاله خود با عنوان «زن منتظر و منتظر پروری» ابعاد انتظار و جایگاه زنان را پیرامون انتظار پرورری مورد تبیین واقع ساخته است.

۶- خدا مراد سلیمیان (۱۳۹۳) در کتاب «زمینه سازان ظهور» ویژگی های زمینه سازان ظهور را مطرح نموده است که این ویژگی ها عبارتند از: شناخت پروردگار، شناخت امام زمان (عج)، سر سپردگی محض، انتظار راستین، آمادگی برای خدمت به حضرت مهدی (عج) و... کتاب حاضر اگر چه به لحاظ راهگشا بودن در انجام پژوهش سودمند است اما به رسالت زنان در زمینه سازی ظهور اشاره ای نکرده است.

۷- مرتضی آقا تهرانی و محمد باقر حیدری کاشانی (۱۳۹۳) در کتاب «خانواده و تربیت مهدوی (عج)» عنوان می دارند که در فرایند تربیت مهدوی، شناسایی عوامل تاثیر گذار بر شخصیت متربی، امری تعیین کننده و سرنوشت ساز به شمار می آید. اگر در فرایند تربیت مهدوی از نقش عواملی چون وراثت، محیط جنینی، محیط جغرافیایی و... غافل شویم و میزان تاثیر گذاری این عوامل را در فرایند تربیت نادیده انگاریم، ظلمی بزرگ در حق متربی روا داشته و بسترهای مناسب و عوامل سرعت بخشی تربیتی را محدود ساخته ایم.

۸- حامد تجری (۱۳۹۰) در کتاب «برترین نعمت خداوند: پیرامون امام مهدی (عج)» مباحثی پیرامون مهدی شناسی، غیبت و انتظار، زمینه سازی ظهور و علائم نزدیک شدن ظهور را مورد بررسی قرار داده است، اما به نقش زنان در زمینه سازی ظهور نپرداخته است.

برادرش عقیل سفارش کرد که در میان اقوام عرب جست‌وجو کند و زنی از خانواده اصیل و شجاع برایش انتخاب کند تا فرزندان شجاع و شایسته‌ای به دنیا بیاورد. عقیل که از انساب و طایفه‌های گوناگون عرب شناخت کافی داشت، پس از تحقیق و جست‌وجوی کافی، فاطمه کلایه (ام البنین) را شناسایی و پس از گفت‌وگو برای آن حضرتخواستگاری کرد

نتیجه گیری

بدون شک مادران یکی از ارکان اصلی و مهمترین عنصر اثر بخش در تربیت دینی فرزندان به حساب می آیند، که نقش اساسی را در خصوص تربیت نسل منتظر بر عهده دارند، مادران با نوع عملکرد و روش تربیتی که در محیط خانه از آن استفاده می نمایند، به گونه ای تأثیری مستقیم در نوع رفتار، اعتقادات و باورهای تربیتی فرزندان بر جای می گذارند، هر گونه کوتاهی و بی توجهی در خصوص این وظیفه سنگین و یا تأثیر منفی در باورهای دینی فرزندان . گناهی سخت و نا بخشودنی است که یارای ایستادگی در برابر مجازات آن را نخواهد داشت

منابع و مآخذ

- ۵- مسئولیت تربیت، محمد دشتی، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۴، ص ۳۹
- روان‌شناسی یادگیری یحیی سید محمدی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۲، ج ۲، ص ۲۱۱.
۲. منتهی الآمال، شیخ عباس قمی، مشهد، انتشارات هاتف، ۱۳۸۱، ص ۴۷.
- ۱- اعتیاد، احسان بهرامی، تهران، سمت، ۱۳۸۳، ص ۱۴۰۱ .
- ۲- اخلاق تعلیم و تربیت، قم، زین‌العابدین قربانی، انصاریان، ۱۳۷۴، ص ۳۵۰؛ بحارالانوار، ج ۶۳، ص ۳۱۴
- ۳- الگوهای تربیت اجتماعی، به نقل از: مکتب اسلام، محمدعلی کریمی نیا، سال ۲۳، ش ۳، ص
- ۴- الگوهای تربیت اجتماعی، محمدعلی کریمی نیا، پیام مهدی، ۱۳۷۷، ص ۳۸، به نقل از: خانواده در اسلام، ص ۱۶۱
- ۵- آرای مربیان بزرگ مسلمان، محمد عطاران، تهران، وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۱، ج ۳، ص ۸۵
- ۶- اصول کافی، ج ۲، ص ۱۰۶
- ۷- تفسیر نمونه، ج ۲۶، ص ۱۴۴
- ۸- تفسیر نمونه، ناصر مکارم شیرازی قم، مطبوعاتی هدف، ۱۳۷۴، ج ۹، ص ۱۶، ص ۶۴
- ۹- تربیت اسلامی کتاب چهارم، مقاله «تربیت جنسی در نهج البلاغه» حافظ ثابت، قم، مرکز مطالعات تربیت اسلامی، ۱۳۷۹، ص ۵۹۵
- ۱۰- ترجمه نهج‌البلاغه، فیض الاسلام، ص ۳۳.]
- ۱۱- ترجمه نهج‌البلاغه، سید جعفر شبیدی، خطبه ص ۱۰۷۱
- ۱۲- جایگاه زن در اندیشه امام خمینی رحمه‌الله، ۱۲۴۷
- ۱۳- جایگاه زن در اندیشه امام خمینی رحمه‌الله، ص ۱۳۱
- ۱۴- روان‌شناسی رشد، ص ۴۷۹

۱۵- روان‌شناسی رشد، علی‌اکبر شعاری‌نژاد، تهران، انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۲، ج ۱۰، ص ۱۹۳

۱۶- سازندگی و تربیت دختران، ص ۲۸۱۱

۱۷- سیگار، سکت و سرطان، لطف‌علی پورکاظمی، تهران، انتشارات ناهید، ۱۳۷۴، صص ۱۱۶ و ۱۱۷.

۱۸- مثنوی معنوی، ترجمه خسروی حسینی ج ۲، ص ۵۲۷۱

